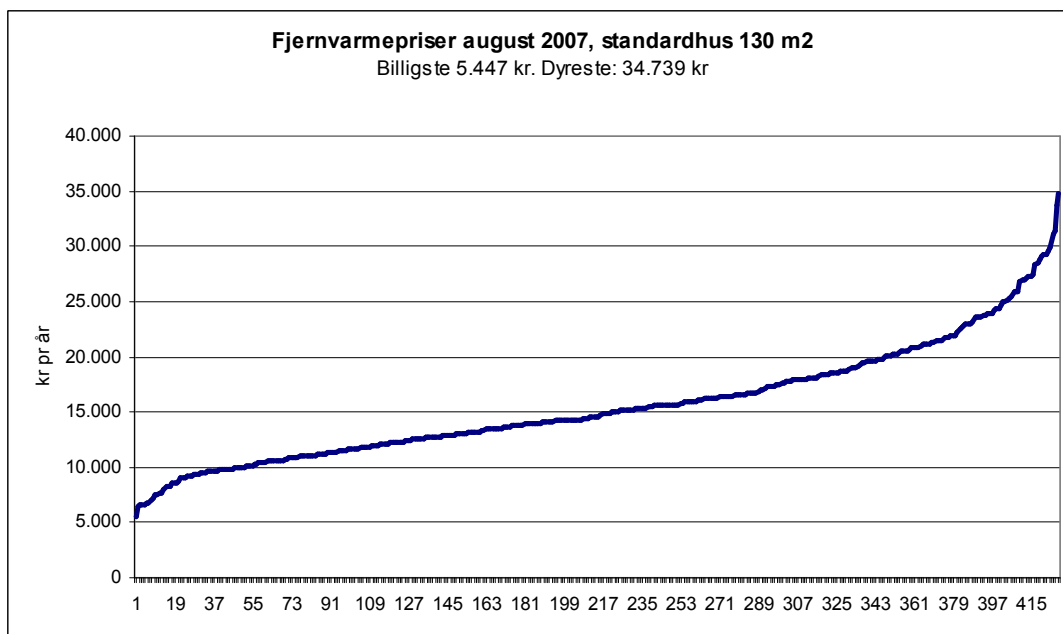

Urimelige forskelle

En gennemgang af Energitilsynets oversigt over priser på fjernvarme i de 431 fjernvarmeværker i Danmark (august 2008) giver et rystende billede af forskelsbehandling, truende økonomisk ruin og menneskelig afmagt. Forskellen mellem den billigste og den dyreste opvarmning er på næsten 30.000 kr. for et almindeligt parcelhus på 130 m².

Hvordan kan det ske i et samfund, hvor hele energisektoren er gennemreguleret, forstået på den måde, at stat, amter og kommuner har fastlagt, hvad hver enkelt fjernvarmeforsyning skal fyre med, hvem der skal aftage naturgas, og hvem der kan aftage varme fra de store kraftværker. Alt er samfundsbestemt – og dermed er varmeprisen i de enkelte fjernvarmeforsyninger reelt også samfundsbestemt, for varmeprisen er nøje knyttet til det brændsel, som anvendes, og den skat, det pågældende brændsel er pålagt.

Groft sagt har Folketinget bestemt, hvem der skal betale energiskat ved at aftage den danske naturgasproduktion, og hvem der ikke skal. En helt urimelig forskelsbehandling, som især rammer de mindre bysamfund.

Sådanne forskelle eksisterede ikke før energikrisen i 70-erne – altså før Folketinget opfandt energipolitikken. Her var varmepriserne næsten ens, uanset om der blev opvarmet med fjernvarme i de store byer, oliefyret i parcelhusene eller varmestovene i stokerfyr i boligselskaberne. De efterfølgende samfundsmæssige indgreb på energiområdet har medført en brændselseffektiv opvarmning, men de har samtidig ført til stor ulighed i varmeprisen mellem land og by, men primært mellem ikke-naturgasfyrede værker og naturgasfyrede værker – især de såkaldte barmarksværker, som blev etableret i 90-erne på opfordring af først den borgerlige regering og efterfølgende af den socialdemokratiske ledede regering.

Fra begge regeringer blev der gjort store anstrengelser for at sikre anvendelse af naturgassen fra Nordsøen. Det startede med Naturgas Syd, og senere strakte gasledningerne sig ud over det meste af landet. De store byer med fjernvarme fra elværkerne blev holdt uden for. For at sikre naturgasselskaberne en bedre økonomi ved besparelser i ledningsnettet blev kommunerne indskærpet, at overalt, hvor det var samfundsmæssigt forsvarligt, skulle naturgassen anvendes i mindre kraftværker med samproduktion af varme og el i stedet for individuelle gasfyr.

Energimæssigt er det en god ide, men dermed blev en lang række mindre bysamfund mål for en høj energibeskatning – en beskatning som de store byers varmforsyninger fra de kulfyrede værker blev friholdt for. De store byer fik økonomisk ro til at opbygge nye fjernvarmenet – i København gled petroleumsovnene ud til fordel for fjernvarme. Helt særlige vilkår blev knyttet til de fjernvarmeforsyninger, som aftog varme fra 17 centrale kraftværker f.eks. værkerne omkring København, Skærbækværket, Studstrupværket og Nordkraft i Aalborg.

Af de 50 dyreste varmforsyninger er de 41 naturgasfyrede barmarksværker. Af de 50 billigste varmforsyninger er de 24 fyret med affald, flis, halm eller træpiller, og de 18 får varme fra de store kraftværker. Det er tydeligt, at der er gassen og afdifterne til forskel.

Det er ikke sådan, at barmarksværkerne ikke har protesteret over de høje varmepriser. Energitilsynet og Energiklagenævnet har talrige sager, hvor aftagere protesterer i et råb om hjælp, men det politiske system har hidtil konsekvent afvist at interessere sig for de små værkers vilkår og skævhederne i systemet. Protesterne afvises arrogant af Energistyrelsen med holdningen, at oliefyning ville være endnu dyrere. Det er ikke forkert, men oliefyning er i 2009 slet ikke alternativet – det er træpillefy, som mange, der ikke er tilsluttet naturgassen, har installeret for at holde varmeprisen i ave.

Der må rettes op på skævhederne, og med en skattereform på trapperne vil det være naturligt at se en løsning i den sammenhæng.

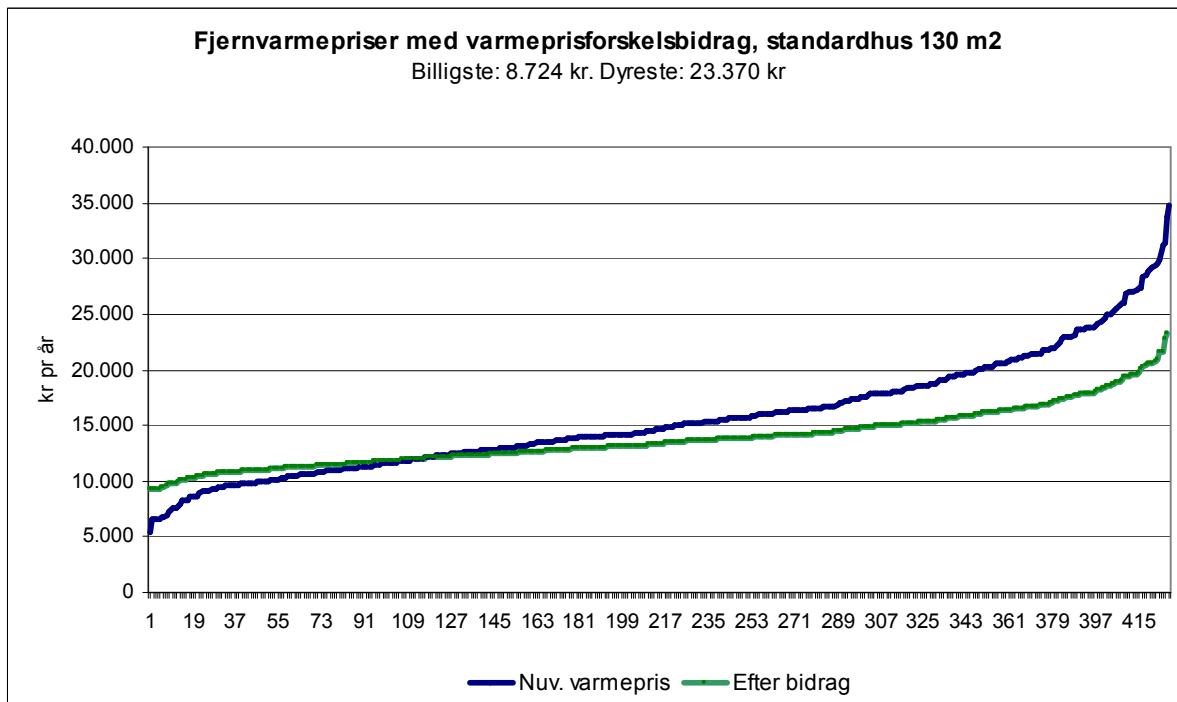
Det enkleste ville være at opkræve en afgift på ”Varme” af alle fjernvarmeaftagere på linie med elafgiften til erstatning for diverse brændselsafgifter. Afgiften på ”El” er også en fælles afgift uanset, hvilket brændsel der benyttes til elfremstilling. Da anvendelsen af brændsel til varme er politisk fastlagt, er det kun rimeligt, at afgiften udredes ens uanset, hvilket brændsel man er blevet pålagt/tilladt at anvende. En sådan løsning har været drøftet i flere år, men har ikke kunnet gennemføres. Som en kontorchef i Energistyrelsen engang sagde: Vi ved godt, I har ret, men hver gang vi bringer emnet på bane, står borgmestrene fra de store byer på ministerens kontor, og så sker der ikke mere.

Da diverse ”lappeløsninger” gennem tiden har skævvredet hele varmesektoren, som kurven over varmepriser klart illustrerer, er en anden og måske mere fremkommelig løsning påkrævet. Det kunne være at indføre et ”Varmeprisforskelsbidrag”, som primært har til hensigt at sikre solidaritet mellem fjernvarmekunderne, men samtidig give et løsningsbidrag i forhold til de energi- og miljømæssige udfordringer, vi står over for.

Et Varmeprisforskelsbidrag kan både være en betaling og et tilskud. Bidraget skal betales af alle, der har en billigere varme end en fastsat ”Normalvarmepris”. Der ydes omvendt tilskud til alle, der betaler en varmepris højere end normalprisen. Varmeprisforskelsbidraget kunne f.eks. udgøre 50 % af forskellen mellem den aktuelle pris og normalvarmeprisen. Med en normalvarmepris på eksempelvis 12.000 kr. betyder det, at varmeprisen for et standardhus vil stige til 8.724 kr. under den bil-

ligste varmforsyning, medens prisen under den dyreste vil falde til 23.370 kr. Den billige varme vil fortsat være billig og den dyre fortsat dyr, men ikke ruinerende dyr.

Varmeforskeltsbidraget kan udregnes som en afgift pr Mwh, idet et standardhus påregnes at bruge 18,1 Mwh om året. I den billigste varmforsyning skal varmemeforbrugerne således betale 181 kr. pr forbrugt Mwh, medens varmemeforbrugerne i den dyreste varmforsyning modtager en refusion på 628 kr. pr forbrugt Mwh.

Når dette regnestykke hænger sammen, skyldes det, at mange af de dyre værker er små med nogle hundrede forbrugere (Mellerup, Farstrup, Øster Hurup, Skævinge, Hillerslev, Slagslunde m.fl.), medens mange af de billige er store værker med mange tusinde forbrugere (Aalborg, Odense, Århus, Vejle, Esbjerg, København m.fl.).

Indføres et varmeprisforskelsbidrag, kan der dels skabes mere rimelige og ensartede varmepriser, men samtidig priser, som er stabile i forhold til prisstigninger på bestemte brændsler eller andre omkostningsudsving.

Normalvarmeprisen bør lægges på et niveau, som ud over en udligning af varmeprisen mellem de enkelte kraftvarmeværker giver mulighed for finansiering af en "Energifond" på 1 – 2 mia. kr. om året, som kan understøtte de energipolitiske målsætninger med fokus på fortrængning af olie og naturgas. Energifonden kunne f.eks. give støtte til

- At alle værker med tilstrækkelig varmekapacitet udvider deres forsyningsområde med henblik på fortrængning af olie og naturgas.
- At der sker fusioner mellem billige store varmforsyninger og dyre små naturgasfyrede varmforsyninger.

- At naturgasselskaberne opgiver dele af deres forsyningsområde med henblik på etablering af fjernvarme.
- At husstande med olie- eller naturgasfyr efterisolerer deres bolig.
- At husstande med olie- eller naturgasfyr etablerer jordvarme, solvarme eller andre alternative opvarmningsformer.

Varmprisforskelsbidraget vil bidrage til, at også husstande i de meget billige forsyningsområder vil få et incitament til at spare på varmen, hvilket de slet ikke har i dag. Ligeledes vil en reduktion og en langsigtet sikkerhed mod høje varmepriser føre til, at flere tilslutter sig de kollektive varmforsyninger. Det vil i sig selv give mere stabile priser.

En positiv cirkel med langsigtede positive energipolitiske virkninger kan sættes i gang.

Anker Lohmann-Hansen,
Formand for Vaarst-Fjellerad Kraftvarmeværk A.m.b.a.
Email: vaarstvej185@mail.dk